

28
29
30
31

1

Πρό τῆς 'Ελληνικῆς' Επαναστάσεως ἔζη ἐν Πολυγύρῳ ὁ Γεωργόνης Παπαγεωργόνης, ἔνθρωπος εὐφυέστατος καὶ πατριώτης ἔνθερμος. Οὗτος εἶχε τρεῖς υἱούς τὸν Κύριον, Μαυρουδῆν καὶ Γιαννάκην. Ἐν τούτων ὁ Κύριος, ὁ πρεσβύτερος τῶν ἀδελφῶν, ἦτο Διοικητής (Βοεβόδας) τῆς Χαλκιδικῆς, ὁ Μαυρουδῆς ἦτο μελισσουργός καὶ ὁ νεώτερος Γιαννάκης ἐφοίτης εἰς τό ἐν Πολυγύρῳ τότε ἀκμάζον ἀλληλοδιδαστικόν Σχολεῖον. Διετήρει δ' ὁ πατήρ αὐτῶν καὶ ἐμπορικόν ἐν Πολυγύρῳ κατάστημα, τοῦ ὅποιου τὴν διεύθυνσιν προύτιθετο νάρ ἀνοθέσῃ εἰς τὸν μέλλοντα μετ' οὖτις πολύ ν' ἀποφοιτήσῃ τοῦ Σχολείου Γιαννάκη.

⑤

Οὗτος ὅμως, ἀποπερατώσας τὰς σπουδάς του, ἐπεθύμει νά τύχῃ εὔρυτέρας μορφώσεως καὶ βαρέως ἔφερε τὴν τοιαύτην τοῦ πατρός του ὀπόφασιν, καιροφυλακτῶν πάντοτε, ὥπως ἐπιτύχῃ κατάλληλον περίστασιν νά δυνηθῇ μεταβαίνων εἰς τινα μεγαλούπολιν νά συνεχίσῃ τὰς σπουδάς του καὶ νά φανῇ οὕτω χρήσιμος εἰς τε τὴν ἴδιαν πατρίδα καὶ εἰς τό ἔθνος του. Ἡ περίστασις αὕτη δέν ἥργησε νά παρουσιασθῇ. θί οἰτοί του ἡμέραν τινά ἀνέθεσαν εἰς αὐτόν νά μεταφέρῃ εἰς Σέρρας ἀρκετήν ποσότητα κηροῦ πρός πώλησιν, καὶ ὁ Γιαννάκης μετό προθυμίας καὶ χαρᾶς ἀνέλαβε τό τοιοῦτον. Φορτώσας λοιπόν εἰς τό δέκα τρία μουλάρια τοῦ ἀδελφοῦ του Μαυρουδῆ τόν κηρόν, μετέβη εἰς Σέρρας καὶ ἐκεῖνην ἔκειται τοιοῦτον πεπροικισμένος, ταχέως ἔφείλησε τὴν ἀγάπην καὶ ἀντίτιν τῶν τε διδοσιάλων του καὶ πάντων ὅσοι τόν ἐπλησίασαν καὶ τότε διαδοθεῖσαν, μετά δέ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του κατώρθωσε λάβῃ τὴν θέσιν τοῦ ὁρχιγραμματέως τοῦ ἀρχιμάρτυρος Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε., οὗτονος εἶχεν ἐεῦνοιαν καὶ τὴν ὑποστήριξιν.

Η οἰνογένεια τοῦ Παπαγεωργάκη ἡγνόει τὴν τύχην τοῦ οὗτως ἀφαντο-
ποιηθέντος Βενιαμήν της. Τόν ἐθεώρει, ὡς ἀπολεσθέντα, καὶ μετ' ὄλι-
γα ἔτη ἐντελῶς ἐλησμονήθη. Καποιο ὅμως περιστατικόν, συμβάν εἰς τὴν
ἐν Πολυγύρῳ οἰνογένειαν τοῦ Παπαγεωργάκη, συνετέλεσεν εἰς τό νά-
γνωσθῆτέλος ἡ τύχη τοῦ ἀπολεσθέντος τριτοτόνου υἱοῦ τῆς πατριαρχι-
κῆς αὐτῆς οἰνογενείας.

‘Ο γέρω Παπαγεωργάκης εἶχε καί μίαν θυγατέρα, ἀρκετά εὔειδῆ, Συρ-
γιάνου καλούμενην, ἦν ἀπήγαγε Πολυγυρινός τις, Γαλανός ὄνοματι, ἀνε-
ψιός τοῦ τότε Μητροπολίτου Κασσανδρείας. ‘Ο Παπαγεωργάκης χολωθείς
διά τό πραξικόπημα τοῦ Γαλανοῦ, ὃν ἐπ’ούδενί λόγῳ ἔστεργεν ὡς φαμ-
βρόν του, καί ὃν ὑπεστήριξεν ὁ Μητροπολίτης, ὡς ὀνεψιόν του, μετέβη
εἰς Κωνσταντινούπολιν καί παρουσιάσθη ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιγραμματέως
τοῦ Γρηγορίου τοῦ Ε. ἐπιδόσας καί τὴν σχετικήν διά τὴν ὑπόθεσίν του
ἀναφοράν. ‘Η ἐκπληξίς καί ἡ χαρά ἐν ταύτῃ τοῦ υἱοῦ, ἀναγνωρίσαντος
ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ πρό σύτοῦ μετό σεβασμοῦ καί δέους ἴσταιμένου γέρον-
τος, τόν ἵδιον σύτοῦ πατέρα, ὑπῆρξε, μεγάλη, ὡς μεγαλυτέρα ὑπῆρξεν ἡ
ἐκπληξίς καί ἡ χαρά τοῦ γέροντος Παπαφεωργάκη, ἀναγνωρίσαντος μετ’
ὅλιγον ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀρχιγραμματέως τόν πρό πολλοῦ θεωρούμενον
ὡς θανόντα υἱόν του.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Παπαγεωργάκη ἔλαβε τάχιστα αἴσιον πέρας. Ἡ Μητροπολίτης Κασσανδρείας ἐπαύετο καί ἡ θυγάτηρ τοῦ Παπαγεωργάκη, Συργιάνου, ἐπονήρχετο εἰς τόν πατρικόν της οἶκον, νυφευθεῖσα κατόπιν τόν Ἐπίκουρον, ἐν χαλιέα τήν τέχνη ὄντα τότε, ὑπεστήριξεν εἰτα ὁ Παπαγεωργάκης καί τόν προήγαγε, προσλαβών αὐτόν, ὡς συνέταιρον εἰς τό ἐμπορικόν του κατάστημα. Ἀπό τῆς ἐποχῆς ταύτης ὁ Πολύγυρος καί ἄπασσο ἡ Χαλκιδική ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Γιαννάκη τοῦ Παπαγεωργάκη εὗρε πρόθυμον ὑποστηρικτήν καί ἐνθερμον ἀρωγόν διά πᾶν καλόν καί ὡφέλιμον εἰς τόν τόπον ἔργον.-

Ολίγα κατόπιν ἔτη, πρό τῆς εὐλόγημένης τοῦ 2I ἐποχῆς, ὁ Γιαννάκης Παπαγεωργάκης, ὁ ἀρχιγραμματεύς Γρηγορίου τοῦ Ε. ἔρχεται εἰς Πολύγυρον ἐπὶ τῇ προφάσει διανομῆς τῆς πατρικῆς περιουσίας μετοξύ τῶν ἀδελφῶν του. Μεμυημένος ἐν τῶν πρότων εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρείας, σίμα ὡς ἔφθασεν εἰς Πολύγυρον, προσκαλεῖ τοῦς ἀδελφούς του Κύρκον καί Μαυρουδῆν κάτω εἰς τήν ταποθεσίαν "Δεῦ κον" παρά τάς Πολυγυρινάς καλύβας, ὅπου καί ἡ ἴδια πατρική καλύβη των εὑρίσκετο, ἵνα ἐπὶ τόπου κανονιώσῃ τὰ τῆς διανομῆς. Ἐκεῖ ἀπομακρύνας τεχνιέντως τὸν Μαυρουδῆν, λαμβάνει ἴδιαιτέρως, τὸν Κύρκον τὸν Βοεβόδαν, ἵνα αὐτὸν πρῶτον μυήσῃ εἰς τὰ τῆς Φιλικῆς, ὡς ἄρχοντα τοῦ τόπου καί μεγαλύτερον ἀδελφόν του. Ο Κύρκος, ἔκπληκτος καί ἔντρομος ἐν ταύτῳ, ὅκουέτ το μυστικον, διστάζει νά υἱοθετήσῃ μίσην τοιαύτην τρελλήν, ὡς ἔξεφράσθη, καί ἀπραγματοποίητον κατ' αὐτὸν ἴδεαν, καί προσπαθεῖ νά πείσῃ καί τὸν Ἀρχιγραμματέα νά τραβήξῃ χέρι ἀπό τέτοιες παλαιώμαρες, ὡς ἔχαρακτήρισε τάς ἴδεας τῶν Φιλικῶν.

Ο Μαυρουδῆς ὅμως, ὅστις εἶχεν ἀντιληφθῆ ὅτι κατι ἔκρυπτεν ὁ Γιαννάκης, κρυφά εἰσέδυσεν εἰς τήν καλύβην, καί ἀπό τοῦ ὑπογείου αὐτῆς ἤκουσε τά πάντα. Ἐξεμάνη δέ ὁ καλός κάγαθός ἔκεινος ἀνθρωπος καί γενναῖος τό φρόνημα πατριώτης, ὅπόταν ἤκουσε τὸν Βοεβόδα νά συμβουλεύῃ τὸν Γιαννάκην νά τραβήξῃ χέρι ἀπό τέτοιες παλαιώμαρες, καί χωρίς νά ὑπολογίσῃ τάς συνεπείας, ὅρμα καί ἀθέρχεται εἰς τήν καλύβην, ὅλος δέ ἀπό ἱεράν καί δικαίαν ἀγανάκτησιν καί ὄργην, ἐπιτιμᾷ δριμύτατα τὸν Βοεβόδα καί τὸν πείθει ἐπὶ τέλους νά λόβη μέρος εἰς τὸν εὔγενῆ καί ἴβρόν αὐτόν ἀγῶνα. Ἀναφέρονται μάλιστα καί σχετικοί στέχοι οὓς ὁ Μαυρουδῆς ἐν στιγμῇ πατριωτικοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἀπηύθυνε πρός τὸν Βοεβόδα.

Τῆς Κοντάρας τά παιδιά

Τέτιμα Ἀγαρινό

Εἶνε βέβαια πολλά.

Μά δέν εἶνε παλληνάρια

26
27
28
'Εμεῖς δέ ἂν οἱ λίγοι
Καὶ ραγιστές οἱ ολληγοι
Πολεμοῦμε σᾶν λιοντάρια...
Θά τούς φάμε, τά ζαγάρια...

Οὗτω ἐν τῇ πενιχρῇ οἱ σήμαφ ἐκείνη οἰλύβῃ τοῦ "ΔΕΥΝΟΥ"
ἐτέθησαν αἱ βάσεις τοῦ παραρτήματος τῆς Φιλικῆς 'Εταιρείας τῆς
Μακεδονίας διά τῆς μυήσεως τοῦ Βοεβόδα Χαλκιδικῆς οἱ τοῦ ἀδελ-
φοῦ του Μαυρουδῆ".